

JOAN MARAGALL

Lelki ének

Ha a világ ily szép, Uram, szemünket
ha ott belül örök békéd uralja,
egy másik életben adhatsz-e többet?
Ezért vagyok féltékeny szemre, arcra,
e testre, és mi nyugtot nem talál,
Uram, a szívre... s rettent a halál!
Miféle más érzékkel láttatod majd
e kék eget a hegyeknek fölötté,
a roppant tengerárt, a nap sugárát?
Érzékeim békéd itt töltse meg,
s e kék ég kell, nem vágyom más eget.

Ki csak annak a percnek mondja: "Állj meg!",
amely elhozta néki a halált,
nem értem őt, Uram; én annyi percet
állítanék meg mindahány nap, mindet
örökké tenni szívemben! S ha már
"örökké tenni" — maga a halál...?
De akkor hát mi is lenne az élet?
Csupán az elmúló időnek árnya,
távolt közelbe játszó délibáb,
a "sok" s "kevés" számlálgatása volna,
amely — mert minden minden már — csalárd?
Mindegy! Legyen e világ oly sokféle,
oly kiterjedt, oly ideiglenes,
e föld, és mindazok, mik rajta nőnek,
ez itt az én hazám, Uram; és, kérdelek,
égi hazám is — nem lehetne ez?

Ember vagyok, mértékem emberi,
miket hiszek s remélek, mindazokban;
s ha itt hitem, reményem nem meri
útját folytatni, felrovod majd túlnan?
Ott túlnan, lám, az ég s a csillagezrek,
— ember maradnék ott is boldogan.
Ha alkotásod mind ily szép szememnek
ha szememet érteük teremtetted,
becsukjam tán, keresve más hogyan?
Hisz ilyet nem találok semmikor.
Uram, te vagy; de azt ki tudja, hol?

*Mindaz, amit látok, bensőmben rád
hasonlít; hadd higgyem, itt vagy tehát.
S ha amaz óra eljő rettegésben,
hogy becsukódik majd e földi szem,
Uram, nagyobb szemet nyiss föl nekem,
add arcodat szemlélnem véghetetlen!
Legyen a halál nagyobb születésem!*

Déri Balázs fordítása

A 19—20. század fordulója körüli évtizedekben a nemzeti-nyelvi identitását lassan újra megtaláló Katalónia az Ibér-félsziget gazdaságilag legfejlettebb, leginkább polgárosult vidékévé, fővárosa pedig ragyogóan tervezett gazdag új negyedeivel és pezsgő kulturális életével igazi világvárossá vált. Innen indult az andalúz Picasso, a katalán Pau (Pablo) Casals pályája, és itt alkotott, számos kiváló társával együtt Antoni Gaudi, a mi szecesszióknak megfelelő katalán modernizmus legnagyobb alakja. A századforduló irodalmi életét felforgató és megújító irodalmi modernizmus a győztes katalán nacionalizmus eszményeinek kifejezését, egyszersmind a kortárs európai irodalom áramlatainak befogadását tűzte ki céljául.

Joan Maragall (Barcelona, 1860 — uo. 1911) modernista költészete a Pireneusokon túlra tekintő, de nemzeti jellegét öntudatosan őrző gazdag katalán nagypolgárság optimista életszemléletét tükrözi. Gyáros apja benne szeretne volna látni utódját, de a fiatalember előbb jogi tanulmányokat folytatott, majd újságíróként, lapszerkesztőként dolgozott, verset írt és fordított. A szépséges mediterrán nagyvárosban, a jólét függetlenségét élvezve boldog családi környezetben, a kortársak tiszteletétől övezve élt s alkotott. Az őt körülvevő világ derűje és saját harmonikus személyisége miatt gondolkodása olyan ellentétes politikai nézeteket is sikerrel integrálhatott, mint a liberalizmus és a konzervativizmus; az életigenlés, a nagyon is evilági szépségnek szinte a panteizmus határát súroló imádata és a soha meg nem tagadott katolikus hit alig kibékíthető ellentmondásának termékeny feszültségéből pedig olyan nagy versek születtek, mint a halál közelségében írt *Cant' espiritual* (Lelki ének 1911), amely címében tudatosan utal az első nagy, Istennel és önmagával vívódó katalán lírikus, a valenciai Ausiàs March (1397-1459) versciklusára.

Déri Balázs